

Ljubljana, 26. november 2009

SPOROČILO ZA JAVNOST

5. konferenca Tehnoloških platform

Tehnološka agencija Slovenije je pod okriljem Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo in v sodelovanju z Inovacijsko razvojnim Inštitutom Univerze v Ljubljani ter Gospodarsko zbornico Slovenije organizirala 5. konferenco Tehnoloških platform. Tema prireditve, povezana z Evropskim letom kreativnosti in inovativnosti, je bila »Inoviranje kot konkurenčna prednost ter “Open Innovation” - kakšna je dodana vrednost za podjetja?«. Na prireditvi so bila predstavljena podjetja, ki so z uporabo poslovnih procesov »odprtega inoviranja in inoviranja vrednosti« uspešno začela izvajati pristope za razvoj novih proizvodov in poslovnih praks. Dogodek je spremljala strokovna razprava o pobudah za pripravo novega Nacionalnega raziskovalnega in razvojnega programa, ki ga bo slovenska vlada pripravljala v naslednjem letu.

Osrednja tema

Meje med podjetjem in njegovim okoljem postajajo manj izrazite in bolj prepustne; pot inovacij v podjetja ali iz njih je lažja. Govorimo o paradigmi odprtega inoviranja (Open innovation), osrednja ideja pa je v tem, da se v svetu prostega pretoka znanja podjetja ne morejo zanašati le na svoje lastno raziskovanje in razvoj, ampak morajo tudi kupovati ali licencirati postopke in invencije (npr. patente) drugih podjetij in kombinirati lastne in tuje ideje in marketinške poti.

Na konferenci je bilo na konkretnih primerih prikazano, kako lahko oblikujemo dobre prakse, kaj smo se doslej naučili in kako je lahko odprto inoviranje zgled ter priložnost za slovensko R&R sfero in podjetja. Dejstvo je, da je zaradi svoje majhnosti in raznolikosti lahko Slovenija idealno okolje za testiranje različnih inovativnih pristopov, koncept odprtega inoviranja pa ponuja konkurenčno prednost in odpira nove priložnosti.

Hkrati s tem so bili na konferenci predstavljeni najnovejši trendi iz Severne Amerike in Evrope, ki omogočajo ustvarjanje bolj atraktivnih izdelkov in storitev. Z njimi dosegajo inovativna podjetja kljub recesiji in manjšanju trga večje tržne deleže, vstopajo v nove sektorje, segmente in mednarodna tržišča, ponujajo edinstveno vrednost za kupca in ustvarjamo nova tržna okolja. Slednje je bilo prikazano tudi na praktičnih primerih dobro znanih izdelkov in organizacij, ki dokazujejo, da so inovacije realen in oprijemljiv poslovni proces in da uspešna podjetja ne proizvajajo zmagovalnih izdelkov naključno, ampak s kombiniranjem lastnega osebja z dobavitelji in strankami v procesu »inovirane vrednosti«.

Diskusija na temo NRRP

Sprejeti Nacionalni raziskovalni in razvojni program za obdobje od 2006–2010 (NRRP), ki ga je sprejela Vlada RS v letu 2005 izpostavlja kot eno osrednjih nalog na področju znanstvene

in tehnološke politike v Sloveniji definiranje razvojnih tehnoloških prioritete, na katerih imamo največji potencial v znanju in gospodarstvu. Prek jasno definiranih prioritete bi lažje vključili in povezali različne elemente razvojne politike, povezali gospodarstvo in znanost ter tako presegli razdrobljenost finančnih virov in njihovo neučinkovitost.

Kaj se je na področju identificiranja razvojnih prioritete dogajalo v tem obdobju?

Gospodarstvo potrjuje vedno večji pomen vlaganj v raziskave in razvoj, kar se odraža tudi v stalnem povečanju izdatkov zasebnega sektorja za RR. Tako se je tudi poglobljena razprava o določanju razvojnih tehnoloških prioritete sprožila na pobudo gospodarstva, ki je v letu 2006 na Gospodarski zbornici Slovenije organiziralo delovanje slovenskih tehnoloških platform. Izdelani so bili strateški raziskovani načrti za 22 platform ter na osnovi tega tudi analiza prednostnih tehnoloških področij, ki ključno vplivajo na konkurenčnost gospodarstva. Tehnološka agencija Slovenije je podprla platforme pri pripravi prioritete razvojnih tem. 22 tehnoloških platform je identificiralo 31 razvojnih tem, ki so bile nato razvrščene v 14 ključnih področij.

Po sprejetju NRRP predstavlja slednje dejansko prvi sistematični in metodološki pristop k tehnološkemu predvidevanju in določanju prioritete tehnoloških področij v Sloveniji. Vlada RS je usmeritve tehnoloških platform in izdelane študije tehnološkega predvidevanja uporabila kot osnovo za širšo razpravo o razvojnih prioriteta Slovenije v okviru Sveta za konkurenčnost pri Službi Vlade RS za razvoj v letu 2008.

Omeniti je potrebno še GZS, ki v »Beli knjigi - konkurenčnosti slovenskega gospodarstva« ter v gradivu 3 resnice in 7 potez za tehnološki preboj Slovenije opozarja na to, da bi prek jasno definiranih prioritete lahko vključili in povezali različne elemente razvojne politike, povezali gospodarstvo in znanost ter tako presegli razdrobljenost finančnih virov ter njihovo neučinkovitost.

Čeprav od leta 2006 ni bilo pomembnejšega sofinanciranja delovanja, tehnološke platforme zaradi interesov članov niso razpadle, ampak so uspešno kandidirale na nacionalnih in evropskih razpisih ter predstavljale osrednji del konzorcijev za razvoj centrov odličnosti v Sloveniji. V tehnološke platforme je vključenih 711 podjetij, 100 raziskovalno razvojnih organizacij in 82 fakultet. To pomeni dejansko razvojno platformo, kjer se srečujejo nosilci znanja iz RR institucijah in v gospodarstvu, ki lahko argumentirano definirajo prioritete razvojne politike in potrebne ukrepe za njeno uresničevanje. To so predstavniki tehnoloških platform tudi predstavili v pismu predsedniku vlade in predlagali, da v pripravi proračuna za leti 2010 in 2011 vlada zagotovi sredstva za strateške inovacijske tehnološke projekte, ki bodo dolgoročno prispevali k reševanju gospodarske krize, zaposlenosti in problemov regij.

Sklep

Zaradi premajhnega števila slovenskih raziskovalcev oziroma razvijalcev v gospodarstvu je nujno potrebna koncentracija raziskovalcev na manjšem številu integriranih (interdisciplinarnih) razvojnih projektov, s katerimi bi lahko izvedli tehnološke preboje. Jasno definirana in aktualna prioritete področja vplivajo na večjo koncentracijo vlaganja sredstev, povezanost in učinkovitost vlaganj. Med probleme, povezane z določanjem prioritete, sodijo odnos med temeljnim in aplikativnim raziskovanjem ter programskim in projektnim

financiranjem, ki povzroča konflikt med usmeritvijo na čimbolj usmerjeno delovanje raziskovalne sfere in zagotavljanjem določene akademske svobode.

Opazno krčenje sredstev za tehnološki razvoj v prihodnjem obdobju je v nasprotju z vsemi zapisanimi strategijami in cilji razvoja Slovenije in že na kratki rok pomeni pešanje slovenskega gospodarstva. Pomembni razvojni projekti se lahko namreč kvalitetno in dovolj hitro uresničijo le ob močnem partnerskem odnosu države do ključne gonilne sile gospodarskega razvoja. Država mora podpirati razvojne projekte gospodarstva dolgoročno, s čimer bomo lahko zagotovili socialno blaginjo.

V Sloveniji je potrebno gojiti okolje, ki bo vodilo v novo inovacijsko kulturo in vzpostavilo nova izobraževalna orodja za generiranje kreativnih in inovativnih kadrov; tako v obstoječem šolskem sistemu kot tudi v drugih oblikah izobraževanja in usposabljanja. Ustrezni kadri so namreč ključni za generiranje in implementacijo inovativnih rešitev, storitev, izdelkov, tehnologij ... ter za konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Dodatne informacije:

Helena Knez
Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije
Dunajska 22
1511 Ljubljana
E-pošta: helena.knez@tia.si
Tel: 0590 89 501

Mag. Tajda Pelicon
Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13
1504 Ljubljana
e-pošta: Tajda.Pelicon@gzs.si
Tel: 01 58 98 136

Borut Lazar
Inovacijsko razvojni inštitut Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12
1000 Ljubljana
e-pošta: info@iri.uni-lj.si
Tel: 01 241 85 97

